

quest for French "Catholic revival", connected with the early medieval spiritual and cultural-historical traditions of the «undivided Church» era, were determined, which formed the basis of the Liturgical Movement in France.

Key words: «Our Lady's Juggler» by J. Massenet, the Musical Theater of J. Massenet, miracle, mystery, praise, juggler.

UDK 782.1

MYSTERIOUS-GLORIOUS ASPECTS OF THE FRENCH MUSICAL THEATER OF THE BEGINNING OF THE TWENTIETH CENTURY (ON THE EXAMPLE OF THE «OUR LADY'S JUGGLER» BY J. MASSENET)

Tatarnikova Anzhelika – candidate of pedagogical sciences, doctoral candidate, lecturer at the Department of Theoretical and Applied Cultural Studies of Odessa National Academy of Music named after A.V. Nezhdanova, Odessa

The purpose of the work – the identification of the mysterious and hymnological specifics of the opera by J. Massenet «Our Lady's Juggler» and the peculiarities of its genre-intonational implementation.

The methodological basis of the work is based on the intonation concept of music from the perspective of stylistic, etymological analysis, as well as on interdisciplinary and historical-cultural approaches that allow revealing the spiritual-semantic and poetical-intonational features of the «Our Lady's Juggler» J. Massenet. **The scientific novelty** of the study is determined by the fact that for the first time in the domestic art history generalizations are introduced regarding the mysterious and glorious component of the poetry of the «Our Lady's Juggler» by J. Massenet, which determines not only the spiritual and aesthetic attitudes of the composer's work, but also his era, marked by the quest for the French «Catholic revival». **Conclusions.** The poetry of J. Massenet's opera «Our Lady's Juggler», created at the beginning of the XX th century, was formed at the intersection of the traditions of the French musical theater and the typology of miracle, mystery and their Eastern Christian genesis, thereby revealing both metamorphoses of the composer's spiritual worldview and the search for the French «Catholic revival». The aforementioned was found in the appeal in the opera (through the novel by A. France) to the plot of a medieval legend about Jean – «Our Lady's Juggler», and in the corresponding revival of the traditions of the French medieval spiritual theater, and in the dominant role of the idea of spiritual transformation of the protagonist as a bearer of virtues «Poor in spirit», which significantly distinguishes and distinguishes him from the characters of the European opera of previous eras. The mystery idea of juxtaposing the heavenly and earthly worlds in the opera by J. Massenet, the dominance of a sacred-contemplative tone in it determines an important role in its poetics of the glorious component, which is revealed in the essential role of the semantics of D-dur and B-dur, the intonational language of Gregorianism, including jubilee-figurative type.

Key words: «Our Lady's Juggler» by J. Massenet, the Musical Theater of J. Massenet, miracle, mystery, praise, juggler.

Надійшла до редакції 1.11.2019 р.

УДК 784.001.3

ВОКАЛЬНІ МІНІАТЮРИ Й. С. БАХА В МОДУСІ НАВЧАННЯ СОЛЬНОГО СПІВУ (КРИЗЬ ПРИЗМУ СУЧАСНОГО БАХІАНСТВА)

Єрошенко Олена Віталіївна – кандидат мистецтвознавства, доцент, Харківська державна академія культури, м. Харків
 orcid.org/0000-0001-8197-0807
 elvero1110@gmail.com

Щербіна Інна Василівна – кандидат мистецтвознавства, доцент, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, м. Умань
 orcid.org/0000-0003-2515-2468
 DOI.org/10.35619/ucpm.vi32.256
 mitra5@ukr.net

На основі огляду досягнень бахознавства та тенденцій розвитку традицій зарубіжного й вітчизняного бахіанства обґрунтовується необхідність вивчення вокальних мініатюр Й. С. Баха в контексті вдосконалення вітчизняної вокальної методології. Відзначено дослідження останнього десятиріччя, присвячені проблематиці вокально-художнього виконання творів великого німецького композитора. Виявлені вокальні мініатюри, фонаційно оптимізовані до початкового виховання голосу співака; проведено музичний аналіз (на прикладі «Das walt' mein Gott», BWV 520), який висвітлив безперечно корисність вокальних творів Й. С. Баха для розвитку професійного голосу співака на початковому етапі вокального виховання; обґрунтована необхідність введення пісень Й. С. Баха до педагогічного репертуару вокаліста-початківця.

Ключові слова: І. С. Бах, бахіанство, вокальна музика, сольний спів, вокальна педагогіка.

Постановка проблеми. Внесок Й. С. Баха в розвиток світової музичної культури є безцінним і беззаперечним. Вивченню його творчості присвячено безліч праць видатних учених різних країн

світу. Разом із тим існує певна сфера в сучасному музикознавстві, що вимагає до себе уваги дослідників, та пов'язана з проблемою недостатньої вивченості вокальної творчості великого композитора в модусі дослідження сольного співу на початковому етапі, що й визначає актуальність даної статті. Важливими причинами, що вплинули на вибір тематики дослідження, є: необхідність детального вивчення вокально-педагогічної проблематики в тій її галузі, що пов'язана з практичними завданнями виховання співочого голосу; затребуваність вокалістів-виконавців універсального типу у сфері музичного мистецтва та значущість створення неповторного художнього образу переважно за допомогою професійного володіння співацьким голосом у сфері концертно-камерного виконавства.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. За всіх досягнень сучасного бахознавства, основні проблеми вивчення творчої спадщини Баха продовжують служити джерелом наукового інтересу для дослідників і, як не парадоксально, викликати певні розбіжності серед бахознавців. Вивчення вокальної музики Баха зосереджено на кантатах, мотетах, хоралах, ораторіях, літургійних творах латинською мовою (Ю. Габай, М. Друскін, Ф. Круммахер (F. Krummacher), М. Лобанова, С. Терентьева, Т. Мюллер та ін.). Починаючи з роботи А. Швейцера (A. Schweitzer), в якій надано лише короткий огляд духовних пісень та арій [11; 522-523], вивчення сольної вокальної музики Баха в контексті виконавської практики традиційно обмежено рамками музично-теоретичного аналізу арій з великих кантатно-ораторіальних форм.

Останніми роками у вітчизняному музикознавстві з'явилися дослідження, присвячені вивченню гомілетичних традицій духовних кантат Й. С. Баха (К. Берденнікова) [2], їх художній структурі (Н. Заболотна) [4] тощо; музикознавці досліджували декотрі вокально-художні проблеми виконання творів Й. С. Баха, зокрема: особливості стилю духовних кантат та його опанування в класі вокального ансамблю (Ю. Ляшенко) [7], специфіку виконання хорової спадщини великого кантора студентським хором (С. Прокопов) [9] тощо. Утім питання вивчення вокальної творчості Й. С. Баха в модусі навчання сольного співу на початковому етапі ще потребує свого дослідження.

Мета статті – дослідити вузькоамбітусні вокальні твори Й. С. Баха у вокально-педагогічному аспекті в контексті розвитку сучасного бахіанства.

Виклад основного матеріалу дослідження. Бахіанство, як соціокультурний феномен, має трьохсотрічну традицію і продовжує багатогранно розвиватися в напрямках наукового дослідження і популяризації музичного спадщини Й. С. Баха в царинах віртуозно-виконавської, композиторської та педагогічної майстерності. При цьому важливу роль виконують продовжувачі ідей Бахівського товариства (Bach Gesellschaft, 1850-1900 pp.) – Нове Бахівське товариство (Neue Bachgesellschaft), яке не обмежилося публікаціями партитур творів видатного маестро, але й проводить регулярні бахівські фестивалі в різних містах Німеччини та інших європейських країнах.

На сьогодні найфундаментальнішими є щорічний фестиваль Bachfeste, організований асоціацією «Нове Бахівське товариство» (Neue Bachgesellschaft (NBG); із 1900 р.) у Лейпцигу [19] і Bachfeste, заснований 1946 р. Міжнародним товариством Баха в м. Шаффхаузен (Internationale Bachgesellschaft Schaffhausen) (Швейцарія) [18]. Одним із найбільших міжнародних фестивалів у Великобританії протягом понад чотирьох десятиліть був англійський бахівський фестиваль (English Bach Festival, 1963-2009 pp.) [15], що проводився в Оксфорді (1963-1978 pp.) і Лондоні (з 1974 р.) за участю видатних композиторів ХХ ст. На початку 2000-х рр. окремі концерти цього фестивалю проходили в Афінах (Греція). У серпні 2019 р. один із найпотужніших міжнародних музичних фестивалів Європи «Festiwal Bachowski», започаткований Свідницьким Осередком Культури (за підтримки країн Вишеградської четвірки: Польщі, Словаччини, Угорщини та Чехії) святкував своє 20-річчя (Польща) [16].

В Україні також проводяться фестивалі, присвячені великому композитору. Серед них: «Бахівські академії» (з 2004 р., м. Донецьк, після 2014 р. – м. Дніпро), Всеукраїнський фестиваль Bach Fest (створений з ініціативи Ради німців України за підтримки Федерального уряду Німеччини) (Чернігів, 2015 р.); фестиваль Bach Contemporary (організований за ініціативи української органістки О. Мацелюх) (Львів, 2-8.01.2020); відкритий міський дитячий конкурс «Всесвіт Йоганна Себастьяна Баха» (Одеса, з 2013 р.).

Нове Бахівське товариство стало гідним наступником першого Бахівського товариства (Bach Gesellschaft) і реалізує свої цілі через збереження та поширення музичної спадщини Й. С. Баха, публікацію щорічника Bach-Jahrbuchs, функціонування музею Й. С. Баха (Bachhaus Eisenach) (м. Айзенах, Німеччина), Академії Баха (Bachakademien), Фонду Й. С. Баха (J. S. Bach-Stiftung), представляє на офіційному сайті цифрові перекладання архіву композитора тощо [19]. Слід зазначити плідну наукову й просвітницьку діяльність Міжнародного товариства Баха в м. Шаффхаузен (Internationale Bachgesellschaft Schaffhausen) (Швейцарія) [18] і Американського Бахівського товариства (The American Bach Society, з 1972 р.), яке в даний час проводить конференції та публікує періодику: «Bach Perspectives» (з 1994 р.), Вісник американського Бахівського товариства «Bach Notes» [12]. Паралельно з діяльністю американського

Бахівського товариства, в США (Огайо) активну роботу веде інститут Баха ім. Ріменшнайдера «The Riemenschneider Bach Institute» (з 1969 р.), названий на честь видатного бахознавця А. Ріменшнайдера [20].

Українське бахіанство бере витoki з м. Одеса, де 1880 р. було засновано Бахівське товариство під керівництвом К. фон Гампельна [6; 70]. У середині 1980-х рр. до 300-річчя великого німецького композитора у Києві видано колективну працю «Й. С. Бах і сучасність» (1985) р. за упорядкуванням Н. Герасимової-Персидської. Статті охоплювали широкий спектр музикознавчих проблем і методичних питань царини творчості великого композитора та його епохи: від розгляду ідейно-художніх концепцій творів композитора, стилю його музики, специфіки музичного мислення великого кантора до аналізу конкретних творів і їх виконавських інтерпретацій [1].

У сучасний період України засновано «Перше Українське Бахівське товариство» (1998 р.) (як асоціація Донецького обласного відділення Національної всеукраїнської музичної спілки) при Донецькій державній музичній академії ім. С. С. Прокоф'єва. Товариство започаткувало «Бахівські академії» (2004, 2006, 2010, 2011, 2013, 2016, 2018 рр.) та дні Бахівської музики (2011 р.); проводило наукову роботу, одним із значних показників якої стало видання 2003 р. збірки наукових статей «Й. С. Бах та його епоха в історії світової музичної культури» (під ред. М. Черкашиної-Губаренко, В. Воєводіна та ін.) [8]. Нині, в зв'язку з тим, що останніми роками традиційне співробітництво Товариства з Донецькою державною музичною академією ім. С. Прокоф'єва унеможливлено через складну ситуацію на сході України, VI та VII Міжнародні Бахівські академії (2016, 2018 рр.) проводилися у м. Дніпро на базі Академії музики ім. М. І. Глінки. «Бахівські читання» з 2006 р. проводяться в Харківському національному університеті мистецтв ім. І. Котляревського. Загалом, бахіанство в його різних аспектах викликає значний науковий інтерес у сучасних дослідників, зокрема, в українському музикознавстві (А. Чехуніна) [10] тощо.

На початку 2000-х рр. на вітчизняному музичному просторі вперше з'явилися твори Й. С. Баха, перекладені українською, наймасштабнішим з яких стала ораторія «Страсті Христові за Матвієм» («*Passio Domini nostri Jesu Christi secundum Matthaeum*», (лібрето Х. Ф. Хенріка (Пікандера)) (BWV 244). Цей музичний твір для солістів, двох хорів і двох оркестрів, створений Й. С. Бахом у 1727–1729 рр., в українському перекладі Т. Островської, виконаний 2004 р. під керуванням Р. Макмерріна – художнього керівника і головного диригента Київського симфонічного оркестру та хору (1993-2011 рр.). Ще два вокальні твори Й. С. Баха перекладені українською відомим науковцем, письменником та перекладачем М. Стріхою, й також виконувалися публічно: «Кавова кантата» («*Schweigst stille, plaudert nicht*») (BWV 212) та арія Курця («*So oft ich meine Tobackspfeife*») (BWV 515) з нотного зошиту Анни Магдалени Бах [5].

У світовому бахознавстві джерелознавчі, текстологічні, культурологічні та методологічні витoki вивчення спадщини великого композитора йдуть від роботи Й. Форкеля (J. Forkel) [17], вперше виданої в Лейпцигу 1802 р., і повного зібрання творів Й. С. Баха у 46 тт., виданого в 1851-1899 рр. [13]. 39-й том цього видання (Joh. Seb. Bach's Werke. Gesamtausgabe. Motetten, Choräle und Lieder. F. Wüllner (ed.) Bach-Gesellschaft zu Leipzig (Hrsg.): Bach-Gesamtausgabe. 46 Jahrgänge und Supplement. Edition Breitkopf & Härtel, Leipzig 1851–1899; Vol. 39 (1892)) присвячений не тільки багатоголосним мотетам, але й духовним пісням, призначеним для сольного співу, які передбачали інструментальний супровід із необмеженою свободою вибору гармонійної імпровізації в рамках запропонованого цифрованого баса, згідно технічним можливостям і рівню майстерності виконавців.

З цього періоду твори великого німецького композитора регулярно перевидаються. Завдяки продуктивним зусиллям музикознавців Німеччини, під керівництвом директора архіву Й. С. Баха в Лейпцигу, доктора філософії К. Вольфа, видання 100-томного зібрання творів Баха (1954-2007 рр.) було виправлено методом виключення раніше опублікованих у попередніх виданнях творів, які помилково приписувалися авторству Баха, і доповнено творами, приналежність яких перу композитора доведена за останні десятиліття. Слушним фактом для представників сфери вокального виконавства і педагогіки початку ХХІ ст. є можливість електронного режиму доступу до різних редакційних версій видань повного зібрання вокальних мініатюр Баха, наприклад, таких як «*Sacred Songs and Arias for Voice and Basso Continuo*», «*Geistliche Lieder und Arien aus Schemellis Gesangbuch und dem Notenbuch der Anna Magdalena Bach*» тощо.

Введення найбільш популярних з цих арій до репертуару співака-початківця є недоцільним, оскільки фонаційно вони є складними навіть в акустично оптимізованій зоні звукоутворення. Практично цей традиційний вокально-педагогічний репертуар обумовлює закономірний феномен активного звернення до творів Й. С. Баха на старших курсах навчання в закладах вищої освіти та професійній концертній діяльності. Цей факт є свідченням визнання педагогічної цінності творів Й. С. Баха для навчання сольного співу, але не дозволяє методично вибудувати поступовий тренінг голосового апарату співака-початківця в

модусі оволодіння новими акустичними рівнями звукоутворення, з формуванням необхідних фонаційних компетенцій на основі вивчення вокальної музики великого німецького композитора.

Недостатність вивченості вокальної творчості Й. С. Баха в аспекті навчання сольному співу на початковому етапі обумовлює своєчасність дослідження духовних пісень зі збірника Шемеллі (BWV 439–507), арій з зошита Анни Магдалени Бах (BWV 508–518), гімнів з рукопису Йоганна Людвіга Кребса (BWV 519–523) в контексті удосконалення вітчизняної вокальної методології. Серед цих творів Баха нами виявлені вокальні мініатюри з малим діапазоном, фонаційно оптимізовані для початкового виховання голосу співака, вивчення яких доцільно починати з «Das walt' mein Gott», BWV 520 [14].

Твір «Das walt' mein Gott» написано в D-dur і передбачає однорегістрове виконання на натуральних тонах у діапазоні квінти (d¹-a¹), зручному і для низьких, і для високих голосів. Ритмічний рисунок музично-поетичного тексту кожної фрази складається з четвертних складо-нот, завершуючись ферматою на половинну («Gott», «Sohn», «Geist», «hat») або четвертну («ben») тривалість; останній склад заключної фрази «Schad» звучить на тоніці (d¹) в континуумі такту (ціла нота). Таке метро-ритмічне дольне викладання матеріалу надає сприятливу можливість фізіологічно правильно відпрацьовувати техніку короточасного і повного філірування звуку. Слід також підкреслити, що кожна фраза в творі починається на слабку (другу або четверту долю такту), а четвертна пауза між фразами дозволяє неспішно взяти дихання; перша фраза фонується на тоніці, а в наступних мелодія викладається поступенево. При цьому кожну фразу можна розглядати як окрему вокальну вправу. Наприклад, керуючись фонетичною методикою оптимізації освоєння фонетичних прийомів вимови тексту іноземною мовою під час співу, докладно викладеної в роботі О. Єрошенко та І. Щербіни [3; 66-78]), вокальне виконання «Das walt' mein Gott» зручно секвентується та сприяє удосконаленню різних фонаційних компетенцій, а саме:

- 1-а фраза: прима-репетиція сприяє виробленню почуття опори дихання, вихованню утримання єдиної звукової позиції, розвитку чіткої дикції та філірування;
- 2-а фраза помагає освоєнню інтонування низхідної й висхідної в. 2, створює початкове уявлення про імперданс;
- 3-тя фраза сприяє напрацюванню техніки збереження високої позиції при інтонуванні низхідного нижнього мінорного тетраходу;

- 4-та і 6-та фрази сприяють розвитку плавності та тривалості дихання, збереженню чистоти інтонування поступеневої вокальної лінії при підвищенні IV ступіня мажору, а також вихованню високої позиції звука при виконанні нижнього мажорного тетраходу;

- 5-та і 7-ма фрази помагають розвитку співочого дихання, напрацюванню м'якої атаки звука, збереженню позиційної чистоти при інтонуванні поступіневого низхідного мажорного звукоряду від домінанти до нижньої тоніки.

У «Das walt' mein Gott» найбільшими інтервалами є терції (в. 3 і м. 3), які розділяють три початкові фрази музичного тексту, перша з яких розпочинається з нижньої тоніки (d¹) D-dur, а друга і третя фрази – з наступних ступенів тонічного тризвуку: fis¹ і a¹, відповідно. Надалі кожна наступна фраза починається з

висоти останнього звуку попередньої фрази. Поетичний текст молитви семантично сакральний у теологічному модусі якогось мирського благополуччя, і в реалізації художнього образу визначає спокій, гармонію почуттів, емоційну рівновагу, тембрально рівне, єдинопозиційне звукоутворення. Безсумнівно, що вокальний твір Й. С. Баха «Das walt' mein Gott», BWV 520 – це ідеальний високохудожній навчальний матеріал для формування у співаків-початківців основ техніки вільного співочого дихання і вокально-фонаційних навичок звукоутворення, органічного вступу на слабку долю, невимушеного речитативного та кантиленного співу, а також німецько-мовних фонетичних компетенцій на натуральних тонах.

Надалі слід поступово розширювати співочий робочий діапазон і вдосконалювати вокально-виконавські навички. Формування еталона звукоутворення і техніки раннього включення головного регістра, із запобіганням психологічних бар'єрів щодо процесу згладжування регістрів, можливо на вокальних мініатюрах Й. С. Баха, написаних у діапазонах сексти («Jesu, deine Liebeswunden», BWV 471, (a-moll), (e¹-c²); «Sei gegrüßet, Jesu gütig» BWV 499, (c-moll), (g¹-es²); «Seelenbräutigam, Jesu, Gotteslamme» BWV 496 (B-Dur), (a¹-f²)) та септими («Jesus, unser Trost und Leben», BWV 475, (B-Dur), (f¹-es²); «O Jesulein süß», BWV 493, (B-Dur), (f¹-es²); «Ich liebe Jesum alle Stund», BWV 468, (G-Dur), (fis¹-e²); «Liebster Herr Jesu, wo bleibst du so lange?», BWV 484, (g-moll), (g¹-f²); «So gehst du nun, mein Jesu, hin», BWV 500, (g-moll), (g¹-f²); «Was bist du doch, o Seele, so betrübet», BWV 506, (a-moll), (g¹-f²)) [21].

Висновки. Таким чином, висвітлено означені аспекти вокально-педагогічної проблематики крізь призму розвитку бахіанства як на теренах зарубіжних країн, так і в Україні. Запропоновано методичні обґрунтування для розробки необхідної в сучасному вітчизняному музикознавстві вокально-педагогічної концепції вивчення сольної вокальної музики Й. С. Баха для навчання співака-початківця. Проведення музичного аналізу вокальних мініатюр діапазоном менше октави (на прикладі «Das walt' mein Gott», BWV 520) виявило їх безсумнівну корисність для розвитку професійного голосу співака на початковому етапі вокального навчання. У методологічному аспекті дане дослідження висвітлює значущість зазначених творів при послідовному їх введенні до вокально-педагогічного репертуару по мірі ускладнення вокально-виконавської техніки та поступовому оволодінні новими акустичними рівнями. Також запропоновано авторський переклад поетичного німецького оригіналу («Das walt' mein Gott», BWV 520) на рідну мову виконавця (українську) зі збереженням дольної складової структури літературного тексту твору, що, на думку авторів статті, є важливим фактором при навчанні співака-початківця в аспекті реалізації художнього образу твору і формуванні професійних компетенцій. Отже, вивчення проблеми використання вокальної спадщини великого німецького композитора на початковому етапі навчання сольного співу є одним із перспективних напрямів, який потребує подальших наукових розробок.

Список використаної літератури

1. Бах И. С. и современность. *Сб. ст. / сост. Н. А. Герасимова-Персидская.* Киев : Муз. Україна, 1985. 160 с.
2. Берденникова Е. Гомилетические традиции духовных кантат И. С. Баха. Киев : Муз. Україна, 2008. 204 с.
3. Єрошенко О., Щербіна І. Розвиток англомовної фонетичної компетенції у вокальному виконавстві: методичний дискурс. *Зб. наук. пр. Уманського держ. пед. ун-ту ім. П. Тичини.* Умань : ВПЦ «Візаві», 2018. Вип. 2, С. 66-78.
4. Заболотна Н. Г. Художні структури в духовних кантатах Й. С. Баха : автореф. дис.... канд. миств.: 17.00.03 / Одеська держ. муз. акад. ім. А. В. Нежданової. Одеса, 2002. 16 с.
5. Йоганн Себастьян Бах. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%99%D0%BE%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D0%BD_%D0%A1%D0%B5%D0%B1%D0%B0%D1%81%D1%82%D1%8C%D1%8F%D0%BD_%D0%91%D0%B0%D1%85
6. Кривець Н. В. З історії українсько-німецьких музичних зв'язків у ХІХ ст. *Міжнародні зв'язки України: наукові пошуки і знахідки:* міжвід. зб. наук. пр. Київ, 2014. Вип. 23, С. 67-83.
7. Ляшенко Ю. В. Особливості стилю духовних кантат Й. С. Баха та його опанування в класі вокального ансамблю на прикладі дуету «Mein Freund ist mein!» кантати, BWV 140. *Музичне мистецтво:* зб. наук. ст. : Львів. нац. муз. акад. ім. М. В. Лисенка ; Донецька держ. муз. акад. ім. С. С. Прокоф'єва. Донецьк, 2009. Вип. 9. С. 245–252.
8. Музичне мистецтво. «Й. С. Бах та його епоха в історії світової музичної культури». *Зб. наук. ст. / ред. кол. : В. В. Воеводін, М. Р. Черкашина-Губаренко та ін.* Донецьк-Лейпциг: ТОВ «Юго-Восток, Лтд», 2003. Вип. 3. 235 с.
9. Прокопов С. М. Твори Й. С. Баха та Г. Ф. Генделя у виконанні студентського хору ХНУМ ім. І. П. Котляревського. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти:* зб. наук. пр. ХНУМ імені І. П. Котляревського. Харків, 2019. Вип. 52, С. 22-37.
10. Чехуніна А. О. Бахіанство як установка композиторської та виконавської творчості ХІХ-ХХ сторіч : автореф. дис. ... канд. миств.: 17.00.03 / Одеська держ. муз. акад. ім. А. В. Нежданової. Одеса, 2010. 20 с.
11. Швейцер А. Йоганн Себастьян Бах. Пер. с нем.: Я. Друскин, К. Стрекаловская. Изд. 4-е, испр. и доп. Москва : Классика XXI, 2011. 816 с.
12. The American Bach Society. Офіційний сайт. URL: <http://www.americanbachsociety.org/>
13. Bach-Gesellschaft Ausgabe. (Т. 1-46), (First Publication 1851–1899, 1926 – Leipzig : Breitkopf & Härtel / Bach Gesellschaft). URL: [https://imslp.org/wiki/Bach-Gesellschaft_Ausgabe_\(Bach,_Johann_Sebastian\)](https://imslp.org/wiki/Bach-Gesellschaft_Ausgabe_(Bach,_Johann_Sebastian))

14. «Das walt' mein Gott», BWV 520. URL: <https://musopen.org/ru/music/3894-das-walt-mein-gott-bwv-520/>
15. English Bach Festival. Офіційний сайт. URL: <https://www.bach-cantatas.com/Festival/Festival-English.htm>
16. «Festiwal Bachowski Świdnica». Офіційний сайт. URL: <http://bach.pl/archiwum/>
17. Forkel, Johann Nikolaus. Über Johann Sebastian Bachs Leben, Kunst und Kunstwerke. Leipzig, 1802. 81 pp. [Nachdruck Frankfurt am Main: H. L. Grahl, 1950].
18. Internationale Bachgesellschaft Schaffhausen. Офіційний сайт. URL: <http://www.int-bachgesellschaft.ch/>
19. Neue Bachgesellschaft. Офіційний сайт. URL: <https://www.neue-bachgesellschaft.de/>
20. The Riemenschneider Bach Institute. Офіційний сайт. URL: <https://www.bw.edu/libraries/riemenschneider-bach-institute/>
21. Songs and Arias, BWV 439-518. URL: [https://imslp.org/wiki/Songs_and_Arias,_BWV_439-518_\(Bach,_Johann_Sebastian\)](https://imslp.org/wiki/Songs_and_Arias,_BWV_439-518_(Bach,_Johann_Sebastian))

References

1. Bakh I.S. i sovremennost (1985). *Sbornik statej / sost. N. A. Gerasimova-Persidskaya*. Kiev : Muzychna Ukraina. 160 s.
2. Berdennikova E. (2008). *Gomileticheskie traditsii duhovnyih kantat I. S. Baha*. Kiev : Muzychna Ukraina, 204 s.
3. Yeroshenko O., Shcherbina, I. (2018). Rozvytok anhlomovnoi fonetychnoi kompetentsii u vokalnomu vykonavstvi: metodychnyi dyskurs. Zbirnyk naukovykh prats Umanskoho derzhavnogo pedahohichnogo universytetu imeni Pavla Tychny. Uman : VPC «Visavi». Vyp. 2, S. 66-78.
4. Zabolotna N. G. (2002). *Khudozhni struktury v dukhovnykh kantatakh Y. S. Bakha : avtoref. dys. ... kand. mystetstvoznavstva: 17.00.03 / Odeska derzhavna muzychna akademiia imeni A. V. Nezhdanovoi*. Odesa. 16 s.
5. Johann Sebastian Bach. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%99%D0%BE%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D0%BD_%D0%A1%D0%B5%D0%B1%D0%B0%D1%81%D1%82%D1%8C%D1%8F%D0%BD_%D0%91%D0%B0%D1%85
6. Kryvets N. V. (2014). *Z istorii ukrainsko-nimetskykh muzychnykh zviyazkiv u XIX st. Mizhnarodni zviyazky Ukrainy: naukovi poshuky i znakhidky: mizhvid. zb. nauk. prats*. Kyiv. Vyp. 23. S. 67-83.
7. Liashenko Yu. V. (2009). Osoblyvosti stilii dukhovnykh kantat Y. S. Bakha ta yoho opanuvannya v klasi vokalnogo ansambliu na prykladu duetu «Mein Freund ist mein!» kantaty, BWV 140. *Muzychne mystetstvo: zb. nauk. statei : Lviv. nats. muz. akad. im. M. V. Lysenka ; Donetska derzh. muz. akad. im. S. S. Prokofieva*. Donetsk. Vyp. 9. S. 245-252.
8. *Muzychne mystetstvo. «I. S. Bakh ta yoho epokha v istorii svitovoi muzychnoi kultury»*. (2003). Zbirnyk naukovykh statei / red. kol.: V. V. Voievodin, M. R. Cherkashyna-Hubarenko ta in. Donetsk-Leiptsyh : TOV «Yuhovostok, Ltd». Vyp. 3. 235 s.
9. Prokopov S. M. (2019). *Tvory Y. S. Bakha ta H. F. Hendelia u vykonanni studentskoho khoru KhNUM imeni I. P. Kotliarevskoho. Problemy vzaiemodii mystetstva, pedahohiky ta teorii i praktyky osvity: zb. nauk. prats KhNUM im. I. P. Kotliarevskoho*. Kharkiv. Vyp. 52. S. 22-37.
10. Chekhunina A. O. (2010). *Bakhianstvo yak ustanovka kompozytorskoj ta vykonavskoi tvorchosti XIX-XX storich : avtoref. dys. ... kand. mystetstvoznavstva: 17.00.03 / Odeska derzhavna muzychna akademiia im. A. V. Nezhdanovoi*. Odesa. 20 s.
11. Shvejcz A. (2011). *Iogann Sebast`yan Bakh. Per. s nem.: Ya. Druskin, K. Strekalovskaya*. Izd. 4-e, ispr. i dop. Moskva : Klassika XXI. 816 s.
12. The American Bach Society. Ofitsiyni sait. URL: <http://www.americanbachsociety.org/>
13. Bach-Gesellschaft Ausgabe. (T. 1-46), (First Publication 1851-1899, 1926 - Leipzig : Breitkopf & Härtel / Bach Gesellschaft). URL: [https://imslp.org/wiki/Bach-Gesellschaft_Ausgabe_\(Bach,_Johann_Sebastian\)](https://imslp.org/wiki/Bach-Gesellschaft_Ausgabe_(Bach,_Johann_Sebastian))
14. «Das walt' mein Gott», BWV 520. URL: <https://musopen.org/ru/music/3894-das-walt-mein-gott-bwv-520/>
15. English Bach Festival. Ofitsiyni sait. URL: <https://www.bach-cantatas.com/Festival/Festival-English.htm>
16. «Festiwal Bachowski Świdnica». Ofitsiyni sait. URL: <http://bach.pl/archiwum/>
17. Forkel Johann Nikolaus. Über Johann Sebastian Bachs Leben, Kunst und Kunstwerke. Leipzig, 1802. 81 pp. [Nachdruck Frankfurt am Main: H. L. Grahl, 1950].
18. Internationale Bachgesellschaft Schaffhausen. Ofitsiyni sait. URL: <http://www.int-bachgesellschaft.ch/>
19. Neue Bachgesellschaft. Ofitsiyni sait. URL: <https://www.neue-bachgesellschaft.de/>
20. The Riemenschneider Bach Institute. Ofitsiyni sait. URL: <https://www.bw.edu/libraries/riemenschneider-bach-institute/>
21. Songs and Arias, BWV 439-518. URL: [https://imslp.org/wiki/Songs_and_Arias,_BWV_439-518_\(Bach,_Johann_Sebastian\)](https://imslp.org/wiki/Songs_and_Arias,_BWV_439-518_(Bach,_Johann_Sebastian))

ВОКАЛЬНЫЕ МИНИАТЮРЫ И. С. БАХА В МОДУСЕ ОБУЧЕНИЯ СОЛЬНОМУ ПЕНИЮ (СКВОЗЬ ПРИЗМУ СОВРЕМЕННОГО БАХИАНСТВА)

Ерошенко Елена Витальевна – кандидат искусствоведения, доцент,
Харьковская государственная академия культуры, г. Харьков

Щербина Инна Васильевна – кандидат искусствоведения, доцент,
Уманский государственный педагогический университет
им. Павла Тычины, г. Умань

На основе обзора достижений баховедения и тенденций развития традиций зарубежного и

отечественного бахианства обосновується необхідність изучения вокальних мініатюр І. С. Баха в контексті совершенствования отечественной вокальної методології. Отмечены исследования последнего десятилетия, посвященные проблематике вокально-художественного исполнения произведений великого немецкого композитора. Выявлены вокальные миниатюры, фонетично оптимизированные для начального воспитания голоса певца; проведен музыкальный анализ (на примере «Das walt' mein Gott», BWV 520), который осветил неоспоримую полезность вокальных произведений И. С. Баха для развития профессионального голоса певца на начальном этапе вокального воспитания; обоснована необходимость введения песен И. С. Баха в педагогический репертуар начинающего вокалиста.

Ключевые слова: И. С. Бах, бахианство, вокальная музыка, сольное пение, вокальная педагогика.

I. S. BACH VOCAL MINIATURES IN THE MODUS OF SOLO SINGING TRAINING (THROUGH THE PRISM OF MODERN BACHIANISM)

Yeroshenko Olena – Candidate of Art Studies, Associate Professor, Kharkiv State Academy of Culture, Kharkiv

Shcherbina Inna – Candidate of Art Studies, Associate Professor, Uman State Pavlo Tyuchyny Pedagogical University, Uman

The article, based on a brief overview of the Bachology (science about J. S. Bach) achievements and of the trends in the development of traditions of foreign and domestic Bahianism, justifies the need to research the J. S. Bach's vocal miniatures in the context of improving the domestic vocal methodology. Studies of the last decade on the problems of vocal and artistic performance of the great German composer's works have been noted. Vocal miniatures, phonically optimized for the initial training of the singer's voice, have been identified; the musical analysis (exemplified by «Das walt' mein Gott», BWV 520), which revealed the undeniable usefulness of J. S. Bach's vocal compositions for the development of the singer's professional voice during the initial stage of vocal education, was carried out; the necessity of introducing the J. S. Bach's songs into the pedagogical repertoire of the beginning vocalist is justified.

Key words: J. S. Bach, Bachianism, vocal music, solo singing, vocal pedagogic.

UDK 784.001.3

I. S. BACH VOCAL MINIATURES IN THE MODUS OF SOLO SINGING TRAINING (THROUGH THE PRISM OF MODERN BACHIANISM)

Yeroshenko Olena – Candidate of Art Studies, Associate Professor, Kharkiv State Academy of Culture, Kharkiv

Shcherbina Inna – Candidate of Art Studies, Associate Professor, Uman State Pavlo Tyuchyny Pedagogical University, Uman

The purpose of this article is to analyze the J. S. Bach's vocal works of the narrow ambitus in the vocal-pedagogical aspect in the context of the development of modern Bahianism.

Research methodology. General scientific methods are used in this article: analytical and historical; special part are particular musical-theoretical methods: musical analysis and vocal-performing.

Results. The article, based on a brief overview of development trends of the Bahianism traditions, justifies the need to research the songs of the great German cantor in the context of the national vocal methodology improving.

Bahianism has a three-hundred-year tradition and continues to develop multilaterally in the directions of scientific research and the J. S. Bach musical heritage popularization. Starting from the first edition of the composer's Full Collection of Works (vol. 1-46), the J. S. Bach compositions are regularly reprinted. Volume 39 was devoted not only to multi-vocal motets, but also to spiritual songs intended for solo singing. Among these some small-diapason vocal miniatures have been identified, phonically optimized for the singer's initial voice training. Carrying out of musical analysis (on the example of «Das walt' mein Gott» BWV 520) revealed the undeniable usefulness of J. S. Bach's vocal miniatures for the development of the singer's professional voice at the initial stage of vocal training. In a methodological aspect, this study highlights the value of these compositions when they are consistently introduced into the vocal-pedagogical repertoire as vocal-performing techniques becomes more complicated and new acoustic levels are gradually acquired.

Novelty. The article proposes methodological justifications for developing the missing and necessary vocal-pedagogical concept of research of J. S. Bach's solo vocal music for the beginner singer's training in a modern national musicology.

The practical significance. The article contains information that is useful to Ukrainian vocal teachers concerning development of vocal skills of the singer's professional voice at the initial stage of vocal training.

Key words: J. S. Bach, Bachianism, vocal music, solo singing, vocal pedagogic.

Надійшла до редакції 25.11.2019 р.